

Kom i gang med arbejdet med biodiversitet

En guide til at arbejde med og rapportere
om biodiversitet i din virksomhed

En guide af

Lea Pedersen, Bryan Traum og Malene Holm Sørensen

Tak til...

Projektgruppen vil gerne takke vores kollegaer og ledere på EK, Sabine Sieron og Sandie Holst fra EK Forskning og Innovation, EK Kommunikation, samt Styregruppen, som støttede os, var interesserede i projektet og gav os deres input, feedback og opbakning. Tak til Cátia Alves fra EK Kommunikation for grafikarbejdet.

Også tak til Dennis Lisbjerg fra BioCircular, for løbende sparring og teoretisk inspiration.
Og til Dansk Standard for et godt samarbejde.

Tak til projektets videns- og samarbejdspartnere:

BioCircular
Dansk Industri
Dansk Standard
Guldsmeden Hotels
Lyreco
Metz
Roskilde Festival
TDC NET
The Organic Company

Indholdsfortegnelse

Om denne guide	4
Introduktion til værktøjet: Spørgeramme 1, 2, 3 og 4	8
Spørgeramme 1: Er biodiversitet og økosystemer en relevant faktor for os?	10
Støtte til Spørgeramme 1	11
Spørgeramme 2: Vores intentioner, ambitioner og omfang	12
Støtte til Spørgeramme 2	13
Spørgeramme 3: Modenhed - hvor langt er vi nået?	14
Støtte til Spørgeramme 3	14
Spørgeramme 4: Værktøj til struktureret arbejde med biodiversitet og økosystemer	16
Støtte til Spørgeramme 4	20
Referencer	40

Udarbejdet af projektgruppen i forbindelse med forsknings- og udviklingsprojektet:

Biodiversitet i den private sektor – hvordan mindre virksomheder kan rapportere under ESG-standarderne

Om denne guide

Denne guide er til dig, der ønsker et klart overblik over, hvordan arbejdet med biodiversitet og økosystemer kan gribes an på en struktureret måde. I forbindelse med rapportering, tager guiden udgangspunkt i de eksisterende, frivillige rapporteringsstandarder (VSME) (EFRAG, 2024) (Europa-kommissionen, 2025).

Dog går guiden ud over VSME-rammen for at give et stærkere fundament for et mere systematisk og ambitiøst biodiversitetsarbejde. Du bliver derfor præsenteret for både de grundlæggende krav og en række ekstra inspirations- og handlemuligheder, der kan hjælpe dig med at bygge et solidt og langsigtet fundament for arbejdet.

Denne guide indeholder konkrete bud på, hvordan du kan:

- **Få overblik over virksomhedens påvirkninger og afhængigheder af biodiversitet** og bruge denne viden som grundlag for prioritering og handling.
- **Opbygge en struktureret og sammenhængende tilgang til biodiversitetsarbejdet**, som både lever op til VSME-rammen og rækker ud over den.
- **Udarbejde konkrete tiltag til arbejdet med biodiversitet og dokumentere og kommunikere resultaterne**, så virksomheden er godt rustet til kommende reguleringer og kan styrke sin samlede ESG-profil.

Hvis du har fokus på at rapportere om ESG baseret på de anbefalingerne for SMV'er, skulle vores vejledning på s. 35 – *Spørgeramme 4, E4 Guide til at etablere rammer for kommunikation og rapportering: fokus på VSME* – dække dit behov for støtte til egen rapportering om biodiversitet.

Hvis du vil arbejde videre med biodiversitet i din virksomhed vil hele guiden og de 4 spørgerammer støtte dette arbejde.

VIGTIGE DEFINITIONER

OBS! Når begrebet “biodiversitet” anvendes i denne guide, dækker det, i de fleste tilfælde, det bredere samlede begreb “biodiversitet og økosystemer”.

ESG: Environment, Social, Governance (Miljø, Social og Ledelse) – kategorier relateret til bæredygtighedsforhold og ESG-rapportering.

CSRD: Corporate Sustainability Reporting Directive – EU-lovgivning som stiller krav til, at større EU-virksomheder skal ESG-rapportere.

ESRS: European Sustainability Reporting Standards – rapporteringsstandarder som danner faste rammer for, hvordan forpligtede EU-virksomheder skal rapportere om ESG.

VSME: Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SME's – frivillige ESG-rapporteringsstandarder for ikke børsnoterede SMV'er.

SME: Small and Medium-sized Enterprise – SMV (Små og mellemstore virksomheder – færre end 250 ansatte).

Kom nu i gang!

Verden står i øjeblikket over for flere indbyrdes forbundne og accelererende globale miljøudfordringer, herunder tab af biodiversitet, klimaforandringer og forurening (IPBES, 2024). Når man som virksomhed forholder sig til klimadagsordenen, må man derfor også forholde sig til biodiversitet og forurening, da disse tre er stærkt forbundne.

Biodiversitet omfatter variationen af alt liv på jorden, fra genetisk diversitet blandt enkelte arter til hele økosystemer. *Økosystemer* er de naturlige systemer, hvor levende organismer og deres omgivelser interagerer, og sammen udgør de fundamentet for liv og produktion. For erhvervslivet er biodiversitet og velfungerende økosystemer derfor ikke blot naturressourcer men kritiske systemer, der understøtter de forretningsmæssige aktiviteter.

Biodiversitet, økosystemer og økosystemtjenester: Påvirkninger og afhængigheder

Vi **påvirker** biodiversitet og økosystemer i forskellige grader, afhængigt af vores beslutninger og handlinger. Vi kan vælge materialer fra produktion som udpiner jorden og forurener vandmiljøer, eller vælge producenter som beskytter naturen og fremmer biodiversitet i deres metoder. Samtidigt er vi **afhængige** af velfungerende økosystemer, da de leverer materialer (naturressourcer – mad, træ, energikilder osv.) og økosystemtjenester (rensning af luft, bestøvning osv.) til os og vores virksomheder.

Et eksempel: Vi ved at, der er færre insekter end der var for blot 10-20 år siden, inkl. vigtige bestøvere, som bier. Klimaændringer og øget brug af sprøjtegift har påvirket biodiversitet, og manglende bestøvere kan påvirke mængden og prisen af tilgængelige fødevarer eller råvarer til vores produktion.

Kilde: Europa-Parlamentet, 2021 – LINK

Som virksomhed er der tydelige fordele ved at tage højde for biodiversitet. Den helt åbenlyse er at overholde lovgivning, en anden er at opdage muligheder og håndtere risici forbundet til biodiversitet. Både national og international lovgivning på området udvikler sig og stiller, i stigende grad, krav til virksomheder om at måle, rapportere og reducere deres påvirkninger på biodiversitet.

Mange virksomheder oplever stor usikkerhed omkring, hvordan arbejdet med ESG, og særligt med biodiversitet og økosystemer, konkret skal gribes an. Især mindre virksomheder kan opleve manglende ressourcer til at tage fat i arbejdet med bæredygtighed generelt og specifikt med biodiversitet. Derfor denne guide.

Læsevejledning

Kernen af guiden er et værktøj i form af 4 “spørgerammer”, som støtter virksomheder i at strukturere deres arbejde med biodiversitet og rapporteringen heraf. Der hvor mange andre guides fokuserer på virksomhedens biodiversitetsaktiviteter og måling af områder og påvirkninger, vil denne guide også støtte virksomheden i kommunikationen og rapporteringen af sit arbejde med biodiversitet. Til hver spørgeramme findes der en vejledning: vigtige definitioner, hjælp til beregninger, skabeloner, tips og andet støttemateriale. Der er også refleksions-spørgsmål, som sætter opgaverne i kontekst og leder videre til de næste skridt.

Se under “Støtte til Spørgeramme...”, hvis du har spørgsmål om emnet, er usikker om hvordan du skal svare eller har brug for yderligere information.

Hvis du gerne vil vide mere eller læse mere dybdegående om biodiversitet og virksomhedens arbejde med det, henviser vi til den mere omfattende projektrapport, som projektgruppen har udgivet sideløbende med denne guide. Rapporten inkluderer også spørgerammerne med en noget uddybende vejledning og teori. Rapporten er på den måde et slags opslagsværk, som din virksomhed kan løbende vende tilbage til efter behov.

Introduktion til værktøjet: Spørgerammer 1, 2, 3 og 4

Spørgerammerne 1-4 består af spørgsmål, der giver dig et overordnet overblik over det kommende arbejde og bagefter leder dig igennem arbejdet på en struktureret måde. Du kan udfylde svarfelterne og få et samlet billede af, hvor virksomheden står lige nu, og genbesøge dine svar, når du senere gør status på arbejdets fremskridt. Du kan også bruge spørgsmålene som en ramme til at afklare, hvor du er, hvor du vil hen, og hvilke områder der kræver fokuseret indsats og handling.

Spørgerammer

- 1 Er biodiversitet en relevant faktor for os?

- 2 Vores intentioner, ambitioner og omfang

- 3 Modenhed - hvor langt er vi nået?

- 4 Værktøj til struktureret arbejde med biodiversitet og økosystemer

De tre første spørgerammer kan hjælpe dig godt i gang med arbejdet med biodiversitet¹:

- **Spørgeramme 1** støtter dig i at afklare, om og hvor biodiversitet er relevant for din virksomhed ud fra sfære. Du skal tage stilling til, hvor og hvordan din virksomheds aktiviteter, faktisk eller potentielt, påvirker eller påvirkes af biodiversitet.
- **Spørgeramme 2** hjælper dig derefter med at undersøge dine ambitioner og fokusområder, som relaterer sig til arbejdet med biodiversitet.
- Du kan bruge **Spørgeramme 3** til at vurdere virksomhedens "modenhed" og parathed til arbejdet med biodiversitet.

¹ De 4 spørgerammer i denne guide er udviklet af Projektgruppen ifm. udgivelsen af guiden. Sideløbende med projektarbejdet, har Projektgruppen bidraget til udviklingen af Dansk Standards guide, *DS-guiden for SMV'ers arbejde med biodiversitet*, som forventes udgivet slut 2026. De 3 første spørgerammer samt diverse teoretiske kapitler har været en del af Projektgruppens input til DS' guide i delvis redigeret form.

Efter hver af de tre første spørgerammer er der refleksionsspørgsmål, som hjælper med at sætte svarene i spørgerammerne i kontekst og reflektere over de næste skridt, I skal tage som virksomhed.

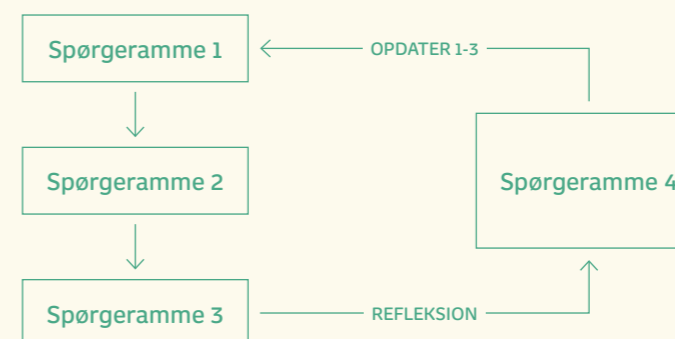
Materialet i de tre første spørgerammer leder naturligt videre til Spørgeramme 4, hvor arbejdet bliver mere konkret og handlingsorienteret. **Spørgeramme 4** leder dig systematisk gennem det praktiske arbejde med biodiversitet: fra forståelsen af din virksomheds afhængigheder og påvirkninger til kortlægning af data, udvikling af strategier og rapportering.

Virksomhedens modenhed inden for arbejdet med biodiversitet

Nogle virksomheder har et ønske om at arbejde med biodiversitet, men er ikke kommet i gang. Andre er godt på vej. Ved at udfylde Spørgeramme 1, 2 og især 3 kan din virksomhed få indblik i, hvor langt den er nået i at udvikle rammerne for et succesfuldt arbejde med biodiversitet. Eksisterende viden, kompetencer, struktur og systematik er tegn på en vis modenhed i virksomheden.

Ved at forstå din virksomheds modenhed på denne måde, ved virksomheden, hvor den er stærk og hvor den mangler ressourcer for at fortsætte arbejdet. Det bliver også nemmere at vide, hvor man skal allokere ressourcer, indhente viden og udvikle kompetencer, samt prioritere indsatsområder for at kunne når i mål med arbejdet.

Arbejdsgang for Spørgerammer 1-4

Start med Spørgerammerne 1-3. Når du er færdig med hver spørgeramme, så reflekter over de tilhørende refleksionsspørgsmål. Når du er færdig med Spørgerammerne 1-3, så gå i gang med Spørgeramme 4.

Spørgeramme 1: Er biodiversitet en relevant faktor for os?

Spørgeramme 1 bruges til at identificere, om biodiversitet er en relevant faktor for din virksomhed. Se s. 11 for en forklaring af "Sfærerne". Sæt et kryds under **JA** eller **NEJ** for hvert spørgsmål.

Sfære 1	Ejer din virksomhed, eller hæfter den for, fysiske "grønne" eller befæstede arealer, som den råder over?	JA	NEJ
Sfære 2	Har din virksomhed aktiviteter, som direkte påvirker presset på biodiversitet i områder under andres ejerskab eller ansvar, på andres arealer eller som led i andres virksomhedsaktiviteter?	JA	NEJ
Sfære 3	Anvender din virksomhed bio-baserede materialer/produkter, enten ifm. primære aktiviteter eller støtteaktiviteter?	JA	NEJ
	Anvender din virksomhed andre materialer/produkter, enten ifm. primære aktiviteter eller støtteaktiviteter, som stammer fra områder eller processer med potentiale for at påvirke/eller blive påvirket af ændringer i biodiversitet?	JA	NEJ

Vejledning: Resultater - Spørgeramme 1

Hvis du har svaret "JA" til mindst ét af spørgsmålene i Spørgeramme 1, er Biodiversitet og Økosystemer (biodiversitet) en relevant faktor for din virksomhed. Din virksomheds aktiviteter har enten direkte eller indirekte påvirkninger på biodiversitet, eller kan påvirkes af ændringer i biodiversitet, enten lokalt eller i værdikæden, fordi I er afhængige af tilkoblede økosystemtjenester og/eller naturressourcer. Disse kan være både opstrøms og nedstrøms.

Svar på spørgsmålene i Spørgeramme 2, for at belyse din virksomheds intentioner, ambitioner og omfang ifm. biodiversitet, og Spørgeramme 3 for at se hvor modne I er, eller hvor langt I er nået ift. struktureret arbejde med biodiversitet.

Refleksionsspørgsmål: Spørgeramme 1

- Har din virksomhed aktiviteter, som direkte eller indirekte påvirker, eller risikerer at påvirke, biodiversitet på arealer I råder over (egne eller andres arealer)? Hvilke? Disse kunne f.eks. være beplantning og dyrkning, havepleje, høst eller indvinding af materialer, udslip af spildevand eller forurening, opbevaring af affald osv.

- Bliver din virksomhed påvirket af ændringer i biodiversitet på arealer, som den råder over? Hvordan? Disse påvirkninger viser, at din virksomhed er afhængig af biodiversitet og økosystem- tjenester på en eller anden måde.
- Bruger din virksomhed produkter eller materialer, som stammer fra processer eller områder, hvor biodiversitet kan påvirkes pga. produktionen? Hvilke? Husk at det kan være produkter og materialer koblet til produktion (råmaterialer, energi, maskiner, osv.), events, drift (fødevarer til kantine, kontorartikler og papirprodukter, inventar, osv.), mm.

Når du er færdig med Spørgeramme 1, gå til Spørgeramme 2.

Støtte til Spørgeramme 1

Biodiversitets tre sfærer

Biodiversitets tre sfærer er en ny ramme for kortlægning af virksomhedens påvirkning og afhængighed af biodiversitet og økosystem-tjenester.

- **Sfære 1:** Virksomhedens egne aktiviteter direkte påvirkning og afhængighed af biodiversitet på egne arealer.
- **Sfære 2:** Virksomhedens direkte påvirkning og afhængighed af biodiversitet, forbundet med egne aktiviteter uden for egne arealer (på andres arealer).
- **Sfære 3:** Virksomhedens indirekte påvirkning og afhængighed af biodiversitet gennem aktiviteter i virksomhedens værdikæde.

Se under Spørgeramme 4 for en dybere gennemgang af **biodiversitets tre sfærer**. Kig også i hovedrapporten for endnu mere information.

VIGTIGE DEFINITIONER

Befæstede områder: Alle arealer hvor det oprindelige jordlag er dækket på en måde, som gør det uigennemtrængeligt (vand kan ikke trænge igennem). Det kan f.eks. være, at der er asfalteret, bebygget eller dækket med beton. Dette kan have en påvirkning på miljøet og biodiversiteten.

Primære og støtteaktiviteter: I en værdikæde har en virksomhed primære aktiviteter og støtteaktiviteter. *Primære aktiviteter* relaterer sig til virksomhedens primære aktivitet, dvs. produktionen af dens produkt eller tjeneste. Det kan være anskaffelse af råmaterialer, produktionsmaskiner, ansættelse af produktionsmedarbejdere osv. *Støtteaktiviteter* er sekundære aktiviteter, som ikke er direkte relateret til produktionen, men støtter virksomhedens drift, f.eks. indkøb til kantine, IT-infrastruktur, menneskelige ressourcer (HR), osv. For mere information se afsnittet om værdikæden på s. 24.

Spørgeramme 2: Vores intentioner, ambitioner og omfang

Spørgeramme 2 bruges for at belyse om din virksomheds intentioner og ambitioner i forbindelse med arbejdet med biodiversitet. Sæt kryds under **JA** eller **NEJ** for hvert spørgsmål.

	Vil din virksomhed arbejde med biodiversitet?	JA	NEJ
1	Hvorfor?		
2	Hvor vil du arbejde med biodiversitet? <i>(Flere må gerne vælges)</i> ☐ Lokalt ☐ I værdikæden		
3	På hvilke niveauer vil du kigge på din virksomheds aktiviteter forhold til biodiversitet? <i>(Flere må gerne vælges)</i> ☐ Virksomhedsniveau ☐ Afdelingsniveau ☐ Produktniveau (varer eller tjenester) ☐ Aktivitets- eller event niveau ☐ Andet. Beskriv:		
4	Hvorfor vil du arbejde med biodiversitet? ☐ Gøre noget godt for verden/naturen ☐ Bruge det i kommunikation/markedsføring/rapportering ☐ Krav – lov (f.eks. ESG-rapportering) ☐ Pres fra værdikæden – kunder, leverandører, osv. ☐ Glade medarbejdere/kunder/interessenter ☐ Være en mere ansvarlig virksomhed ☐ Andet. Beskriv:		

Refleksionsspørgsmål: Spørgeramme 2

- Hvad er jeres intentioner og ambitioner i forbindelse med arbejdet med biodiversitet? Vil I blot forstå virksomhedens (og dens aktiviteter) forhold til biodiversitet, eller vil I mere? Hvorfor?
- Hvad er jeres ambitionsniveau? Hvad er jeres mål med arbejdet? Er biodiversitet en del af virksomhedens “vision”, “mission” og “værdier”?
- Vil I arbejde lokalt eller i jeres værdikæde (tænk også i sfærer)? Hvor langt opstrøms eller nedstrøms skal/vil I arbejde?
- Er I villige til at allokere de nødvendige menneskelige og økonomiske ressourcer, til at leve op til jeres ambitionsniveau og opnå jeres mål? Hvem tager ansvar for at sikre arbejdets fremgang?

Når I er færdige med Spørgeramme 2, gå til Spørgeramme 3.

Støtte til Spørgeramme 2

For en gennemgang af værdikæden læs Spørgeramme 4 B1-2.

VIGTIGE DEFINITIONER

Intentioner: Hvorfor vil virksomheden arbejde med biodiversitet? Hvad er formålet?

Ambitioner: Hvor stor en indsats vil virksomheden lave? Hvor vigtigt er det for virksomheden? Hvor ambitiøse er målene, og hvor mange ressourcer vil virksomheden allokere til arbejdet?

Omfang (arbejdets afgrænsning): På hvilket niveau vil virksomheden fokusere sit arbejde? F.eks. på en bestemt lokation eller et bestemt produkt? Er der noget, virksomheden vælger ikke at arbejde med? Hvorfor?

Spørgeramme 3: Modenhed - hvor langt er vi nået?

Spørgeramme 3 (se modsat side) giver indblik i virksomhedens modenhed i forhold til arbejdet med biodiversitet. Hvor langt er vi nået?

Refleksionsspørgsmål: Spørgeramme 3

- Hvilken viden og kompetencer har I brug for for at kunne arbejde med biodiversitet og nå jeres mål? Mangler I noget? Hvordan skaffer I det?
- Oplever I nogle udfordringer i forbindelse med at arbejde systematisk og struktureret med biodiversitet?
- Har I etableret en arbejdsramme, som sikrer, at I monitorer jeres arbejde og fremskridt, samt justerer indsatsen i forhold til behov, ressourcer, processer og mål? Skal den eksisterende ramme justeres?
- Mangler I noget bestemt for at kunne udføre jeres arbejde med biodiversitet eller opnå jeres mål? Hvad?

Når du er færdig med Spørgeramme 3, så gå til Spørgeramme 4: "Værktøj til struktureret arbejde med biodiversitet og økosystemer".

Støtte til Spørgeramme 3

Spørgeramme 3 fokuserer på virksomhedens modenhed i forhold til arbejdet med biodiversitet. Det drejer sig ikke kun om, hvorvidt man er i gang med biodiversitetstiltag, men også om hvorvidt virksomheden har en forståelse af, hvor og hvor meget den påvirker og/eller er afhængig af biodiversitet og økosystemtjenester. Dertil kommer hvor struktureret arbejdet er, om der er allokeret de nødvendige ressourcer, og hvor forankret intentionerne og ambitionerne er i virksomheden. Spørgeramme 3 er en tjekliste, som bruges til at forstå, hvor langt I er nået; hvor strukturerede I er.

Flere af de samme emner går igen i både Spørgeramme 3 og Spørgeramme 4. Spørgeramme 3 giver indblik i, hvor moden virksomheden er i forhold til arbejdet med biodiversitet, hvorimod Spørgeramme 4 er guiden til at udføre det praktiske arbejde på en struktureret måde.

Biodiversitets tre sfærer

Læs under Spørgeramme 1 for en hurtig gennemgang af biodiversitets tre sfærer. Se under Spørgeramme 4 B3-4 for en dybere gennemgang af de tre sfærer. Kig også i hovedrapporten for endnu mere information.

Sæt kryds under **JA** eller **NEJ** for hvert spørgsmål.

	Er din virksomhed i gang med at arbejde med biodiversitet?	JA	NEJ
1	Indenfor hvilke "Sfærer"? (Se side 11)		
	☐ Sfære 1		
	☐ Sfære 2		
	☐ Sfære 3		
2	Har I sikret, at jeres arbejde er i overensstemmelse med loven samt de anerkendte rammer og standarder for arbejdet med biodiversitet?	JA	NEJ
3	Har din virksomhed udtrykt sine ambitioner ift. biodiversitet offentligt, enten på skrift eller på anden måde?	JA	NEJ
4	Hvem har virksomheden inddraget i sit arbejde med biodiversitet?		
	☐ Ledelsen?		
	☐ Medarbejdere?		
	☐ Eksterne interessenter? ☐ Andre. Beskriv:		
	Arbejder din virksomhed systematisk med biodiversitet?	JA	NEJ
5	På hvilke måde?		
	☐ Inddragelse af interessenter (interne og eksterne)		
	☐ Kortlægning af virksomhedens aktiviteter i hele værdikæden (ift. biodiversitet)		
	☐ Kortlægning og evaluering af påvirkninger, risici og muligheder ift. biodiversitet		
	☐ Indsamling og håndtering af biodiversitetsrelateret data		
	☐ Brug af data til udarbejdelse strategi og mål		
	☐ Evaluering af præstation ift. strategi og mål, og opdatering efter behov		
	☐ Kommunikation (internt og eksternt) om biodiversitet, f.eks. ESG-rapportering ☐ Andet. Beskriv:		
6	Har I defineret ansvarsområder og de ansvarlige for at udføre arbejdet?	JA	NEJ
7	Har I stillet økonomiske/menneskelige ressourcer til rådighed for at udføre arbejdet?	JA	NEJ
8	Er der de rette kompetencer in house til at udføre arbejdet?	JA	NEJ
	Anvender I andres eksterne kompetencer?	JA	NEJ
	Hvis nej, har I en plan for at skaffe/udvikle disse? (Enten internt eller eksternt)	JA	NEJ

Spørgeramme 4: Værktøj til struktureret arbejde med biodiversitet og økosystemer

Dette værktøj hjælper dig konkret med at tage fat på det praktiske arbejde med biodiversitet i din virksomhed. Her er det vigtigt med en systematisk tilgang, og du skal overveje, hvordan du vil gemme dine data og dokumenter, så du nemt og hurtigt kan tilgå dem.

En struktureret tilgang med fokus på at dokumentere dit arbejde kan også hjælpe dig i den efterfølgende proces med rapportering. Når du kan dokumentere dit arbejde, kan du nemmere sikre dig, at din rapportering og kommunikation opfylder de rammer, der er etableret i markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens retningslinjer for miljø- og etiske påstande: forbrugerombudsmanden.dk/media/46475/2016-miljussige-og-etiske-udsagn.pdf

Denne spørgeramme er opbygget således, at du kan finde uddybende definitioner, teori og emner i afsnittet "Støtte til spørgerammene 4". Afsnittet indeholder desuden yderligere støtte til, hvordan du konkret kan gribe dit arbejde an, links til videre læsning samt en vejledning til rapportering under ESG-standarderne, med fokus på VSME.

Start ved feltet A1, og følg vejledningen. Du kan godt have gang i flere opgaver samtidig, da flere emner enten overlapper eller kan arbejdes på sideløbende.

OBS! Spørgeramme 4 er et værktøj, som hjælper virksomheder i gang med arbejdet med biodiversitet. Efter man har arbejdet sig igennem hele spørgerammen, har virksomheden en struktureret "baseline", som kan genbesøges hvert år og opdateres med de aktuelle data og information fra det aktuelle års kortlægning og rapportering. Spørgerammen kan også anvendes i forbindelse med udvikling af målsætning, strategier og politikker, samt prioritering af indsatser for at forbedre præstationen, minimere negative indvirkninger, fremme de positive og håndtere risici og muligheder.

Tip

Husk at gemme dine data og dokumenter på en struktureret og nemt anvendelig måde. Dette kunne f.eks. være mapper og filer på et fællesdrev for arbejdsteamet.

Start her (A1)

A		B		C		D		E		
Vision, mission, værdier og omfang		Kortlægning og DMA		Mål og strategi		Monitering, evaluering og opfølgning		Rapportering og kommunikation		
1	Er din virksomhed begyndt at arbejde med, eller tænke over hvordan I påvirker eller er påvirket af biodiversitet?		Har I identificeret jeres berørte interessenter og kortlagt virksomhedens værdikæde?		Har I udviklet mål og en strategi for at opnå dem, baseret på resultaterne af jeres kortlægning?		Har I en procedure for at følge og justere jeres arbejde i forhold til strategi og mål?		Har I eksisterende rammer for rapportering, datalevering og kommunikation vedr. biodiversitet?	
	JA → A2	NEJ → A3	JA → B3	NEJ → B2	JA → C2	NEJ → C3	JA → D2	NEJ → D3	JA → E2	NEJ → E5
2	Har I skrevet biodiversitet ind i virksomhedens Vision/Mission?		Kortlæg virksomhedens berørte interessenter og værdikæde.		Kig på disse og opdater efter behov.		Evaluer jeres fremskridt ift. jeres kortlægning sammenlignet med jeres strategi og mål, og tilpas efter behov.		Er jeres rammer tilpasset kravene etableret i VSME (evt. ESRS)?	
	JA → A5	NEJ → A4	Gå til B3		Gå til C4		Gå til E1		JA → E3	NEJ → E4
3	Vil I arbejde med biodiversitet i jeres virksomhed?		Har I lavet en kortlægning af virksomhedens aktiviteter (evt. indenfor biodiversitets 3 sfærer), som påvirker, har risiko for at påvirke eller er afhængige af biodiversitet og/eller påvirkes af den?		Sæt mål og udvikl en strategi for at formindske reelle og potentielle negative indvirkninger på, og af, biodiversitet, realisere muligheder samt fremme de positive indvirkninger.		Etabler et system til at monitere og følge op på jeres fremskridt og behov for justering af arbejdet, strategi og/eller mål, baseret på resultater af jeres kortlægning.		Er der andet arbejde som I vil rapportere om andet end datapunkterne i VSME?	
	JA → Gå til A4		JA → B5	NEJ → B4	Gå til C4		Gå til D2		JA → E6	NEJ → E7
4	I kan skrive jeres ønske om at fokusere på biodiversitet i jeres virksomheds vision eller mission. Husk ambitioner og "omfang" for jeres arbejde.		Kortlæg de af virksomhedens aktiviteter, som påvirker, har risiko for at påvirke og/eller påvirkes af biodiversitet (afhængighed). Brug evt. biodiversitets 3 sfærer som ramme. Brug denne kortlægning som enten baseline (hvis første kortlægning) eller seneste opdatering til aktuelle forhold.		Placer jeres strategier og mål i en kontekst af hvilke indsats der har størst effekt/påvirkning. Vil I mere på nuværende tidspunkt?				Sikr at jeres kommunikation inkluderer datapunkter krævet af VSME.	
	Gå til A5		Gå til B5		JA → C3	NEJ → C5			Gå til E3	
5	Har I de rette kompetencer i virksomheden til at udføre det ønskede arbejde?		Har I identificeret jeres væsentlige faktorer baseret på DMA (dobbelvæsentlighedsvurdering)?		Prioritér indsatsområderne for at nå jeres mål, og lav en arbejdsplan med fokus på at fordele ressourcerne.				Lav en kommunikationsplan. Sikr at I tilpasser planen de krav som etableres i VSME, som minimum.	
	JA → A6	NEJ → A7	JA → B7	NEJ → B6	Gå til D1 (inden I udfører arbejdet på indsatsområderne)				Gå til E3	
6	☐ Internt	☐ Eksternt	Identificer jeres væsentlige faktorer baseret på DMA.						Identificer de andre områder, som skal rapporteres, og saml data og informationen så de er klar til at blive sat ind i rapporten/kommunikationen.	
	Gå til B1		Gå til B7						Gå til E7	
7	Alloker de nødvendige ressourcer, menneskelige og økonomiske, for at udvikle eller indhente relevante kompetencer.		Placer jeres indsats i en kontekst af hvilke der har størst effekt/påvirkning. Brug denne viden til at prioritere indsats, sætte mål og udvikle strategi (C3).						Sikr at al rapportering og kommunikation opfylder rammerne etableret i Markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens retningslinjer for miljø- og etiske påstande.	
	Gå til B1		Gå til C1							

OBS! Husk at gennemgå hele spørgerammen inden I går i gang med nye indsatsområder for at sikre at hele arbejdsprocessen er struktureret og indenfor de gældende love og rammer.

Støtte til Spørgeramme 4

Vejledningen for Spørgeramme 4 er opbygget ud fra spørgerammens overordnede hovedpunkter, hhv. A: Vision, mission, værdier og omfang, B: Kortlægning og DMA, C: Strategi og mål, D: Monitoring, evaluering og opfølgning og E: Rapportering og kommunikation. Du kan vælge at læse alle uddybende tekster, eller bruge det som et opslagsværk, der kan hjælpe dig der, hvor du har brug for yderligere viden.

A: Vision, mission, værdier og omfang

A2-A4: Vejledning til at lave vision, mission og værdier, herunder omfang og begrænsninger af arbejdet

Hvis din virksomhed vil sætte fokus på biodiversitet og bidrage positivt til denne gennem virksomhedens aktiviteter, er det vigtigt at sætte ærlige og realistiske ambitioner i forhold til den indsats, I vil lave. Det vil skabe en fælles retning og mening at skrive ønsket om at arbejde med biodiversitet, og evt. ambitionsniveauet, ind i virksomhedens vision, mission og værdier. Husk dog, at dette vil forpligte virksomheden til at handle på en måde, gennem bl.a. aktiviteter, drift, målsætning og strategilægning, som støtter realiseringen af dens erklærede vision, mission og værdier.

Retning og ambitionsniveau giver sammenholdt med virksomhedens strategi også afgørende pejlemærker til arbejdets omfang og dermed prioritering af ressourcer.

Reflekter over hvordan biodiversitet kan skrives ind i jeres formelle dokumenter når I gennemgår følgende øvelser.

Formulering af vision – fire trin (Wulff, 2017)

- Del jer op og reflekter over ønskescenariet for virksomheden og dens målgruppe om 20 år – udarbejd en kort formulering af virksomhedens vision (gerne én konkret sætning).
- Præsenter gruppernes visioner.
- Drøft de fremlagte visioner – foretag tilpasninger.
- Endelig formulering: Udpeg en til to personer, som udarbejder den endelige formulering, der efterfølgende godkendes af de relevante personer, alt efter hvordan I er organiseret.

Formulering af mission – fire trin

- Hvad – hvad gør virksomheden/ hvilket problem løses? - “Vi ...”
- Hvordan – hvordan vil virksomheden løse problemet?
- Hvem – hvem gøres der noget for/ hvem er den primære målgruppe?
- Formuler mission – ovenstående tre sætninger skal sammensættes i én eller to sætninger. Husk, at den skal være “let” at kommunikere og forstå.

Formulering af værdier – tre trin

- Forestil jer den optimale virksomhed – se den for jer.
- Beskriv adfærden i den – husk, at det er adfærden i den optimale virksomhed:
 - Hvad kendetegner adfærden og de gode vaner?
 - Hvilke holdninger og meninger er gældende?
 - Hvad kendetegner kommunikation, relationer og samarbejdet?
 - Hvordan er arbejdsformen?
 - Hvordan udvikler medarbejdere og virksomhed sig?
 - Hvilke af disse værdier har din virksomhed i dag?
- Saml jeres beskrivelser – hvilken adfærd er vigtigst – formuler det som værdier, f.eks. ærlighed, omsorg, professionalismisme osv.

Når det kommer til deltagelse i formuleringen af virksomhedens vision, mission og værdier, er det vigtigt at finde den rette balance mellem for lidt involvering, der kan føre til lavt ejerskab, og for meget involvering, der kan føre til et uklart resultat. En tommelfingerregel er: “Ledelsen beslutter – organisationen kvalificerer”.

Relevante aktører at involvere i processen på forskellige stadier og af forskelligt omfang kunne være:

- Topledelsen (direktion/CEO) - De skal altid være centrale.
- Mellemledere - De oversætter strategi til praksis og er bindeled mellem strategi og medarbejdere.
- Nøglemedarbejdere (på tværs af organisationen) - Ikke alle – men repræsentativt udvalgte.
- Kunder – Vision, mission og værdier bør afspejle værdi for kunden.
- Evt. Bestyrelsen.

Virksomheden kan også skrive en “Code of Conduct” eller politik for Due Dilligence, som etablerer rammerne for miljømæssig, social og ledelsesmæssig adfærd - naturligvis i tråd med virksomhedens vision, mission og værdier. Denne politik forpligter virksomheden yderligere og kan bruges som guide til, hvordan virksomheden skal handle i forskellige situationer, herunder i forbindelse med samarbejdet internt og i værdikæden.

A7: Allokering af ressourcer og kompetencer

Når din virksomhed har lagt en strategi og etableret mål for arbejdet med biodiversitet, er det vigtigt at allokere de nødvendige ressourcer for at sikre, at arbejdet udføres. Vi kender dette fra rammerne etableret for både ledelsessystemer, som ISO 14001 (Miljøledelse) og ESG-rapportering, som ESRS 2 GDR-A (General Disclosure Requirement for actions and resources) og E4-3 (Actions and resources related to biodiversity and ecosystems).

VIGTIGE LINKS

På Virksomhedsguiden kan du få inspiration til, hvordan en Due Dilligence politik kunne se ud for din virksomhed: [LINK](#)

Også en miljø- og klimapolitik, som inkluderer biodiversitet: [LINK](#)

Her kan du også finde en “Leverandør Code of Conduct” – et skridt for at sikre, at rammerne for miljømæssig, social og ledelsesmæssig adfærd også overholdes hos virksomhedens leverandører: [LINK](#)

Her er også en skabelon for virksomhedens interne ”Ansvarspolitik”: [LINK](#)

Det kan kræve både menneskelige og økonomiske ressourcer:

Menneskelige ressourcer, bl.a.:

- Arbejdstimer.
- Viden og kompetenceudvikling.
- Eksterne konsulenter eller rådgivere.

Økonomiske ressourcer, bl.a.:

- Løn til medarbejdere.
- Løn til eksterne konsulenter, rådgivere osv.
- Budget til nødvendige materialer og infrastruktur.
- Budget til kompetenceudvikling.

Det er samtidig vigtigt at udpege de ansvarshavende for de forskellige dele af arbejdet og de hovedansvarlige, inkl. den højeste ledelsesrepræsentant, som er ansvarlig for hele området.

Dette arbejde hænger sammen med processen forbundet med etableringen af rammer for at monitorere, evaluere og ændre på opgaver og arbejdet for at forbedre præstationen fra periode til periode (**Spørgeramme 4 D1-3**).

B: Kortlægning og DMA

Her finder du hjælp til at opnå en forståelse af virksomhedens aktiviteter og omfanget af de relaterede indvirkninger, risici og muligheder (se B3-B4 og B5-B6). For at kortlægge disse aktiviteter skal virksomheden ikke kun se på, hvad der sker lokalt eller internt, f.eks. i produktionen, udførelsen af tjenesteydelser eller drift af virksomheden.

Der skal også kigges på hele virksomhedens værdikæde (se B1-B2), der hvor det er væsentligt for en given aktivitet eller handling. Dette danner basis for rapporteringsarbejdet. En stor del af rammerne for dette arbejde er etableret i ESRS (EFRAG, 2025).

Tip

Når du udfører kortlægningsarbejdet, er det vigtigt at være systematisk. Tænk over, hvordan du gemmer dine data, og hvordan du over tid kan tilgå dem for at følge status og se, hvor langt du er kommet i forhold til virksomhedens vision, mission og værdier, etablerede mål, samt for at gøre det nemmere, når du skal til at rapportere.

Der findes mange måder at gøre dette på; vælg den løsning, der passer bedst til jer, og hold det enkelt. Let tilgængelige værktøjer som Excel kan bruges. Afhængigt af virksomhedens størrelse og økonomi kan det også give mening at integrere arbejdet i eksisterende systemer, f.eks. ledelsessystemer. Vi vil i teksten henvise til yderligere materiale – listerne og de angivne henvisninger er dog ikke udtømmende.

B1-B2: Virksomhedens værdikæde, leverandørkæde og interessenter**Værdikæde**

Virksomhedens værdikæde indebærer alle aktiviteter og forbindelser, som er med til at skabe værdi for virksomheden. Det vil sige de interne, i selve virksomheden, og de aktiviteter, både opstrøms (upstream) og nedstrøms (downstream), som ofte er udført af andre. Virksomheden har direkte indflydelse på deres interne aktiviteter, men har kun en indirekte indflydelse på deres opstrøms- og nedstrømsaktiviteter.

I ESRS bilag 2 (Annex II) s. 33 (dansk) defineres **værdikæde** som:

Hele spektret af aktiviteter, ressourcer og forbindelser i forbindelse med virksomhedens forretningsmodel og det eksterne miljø, som den opererer i.

En værdikæde omfatter de aktiviteter, ressourcer og forbindelser, som virksomheden anvender og er afhængig af til at skabe sine produkter eller tjenester, fra udformning til levering, forbrug og levetid. Relevante aktiviteter, ressourcer og forbindelser omfatter:

- 1 de aktiviteter, der indgår i virksomhedens egne aktiviteter, såsom menneskelige ressourcer
- 2 aktiviteter i hele dens forsynings-, markedsførings- og distributionskanaler, såsom indkøb af materialer og tjenesteydelser samt salg og levering af produkter og tjenesteydelser, og
- 3 de finansieringsmæssige, geografiske, geopolitiske og lovgivningsmæssige rammer, som virksomheden opererer i

Værdikæden omfatter aktører opstrøms og nedstrøms for virksomheden. Aktører opstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. leverandører) leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes i udviklingen af virksomhedens produkter eller tjenesteydelser. Enheder nedstrøms i forhold til virksomheden (f.eks. distributører, kunder) modtager produkter eller tjenester fra virksomheden. ESRS anvender udtrykket "værdikæde" i ental, selv om det anerkendes, at virksomheder kan have flere værdikæder.

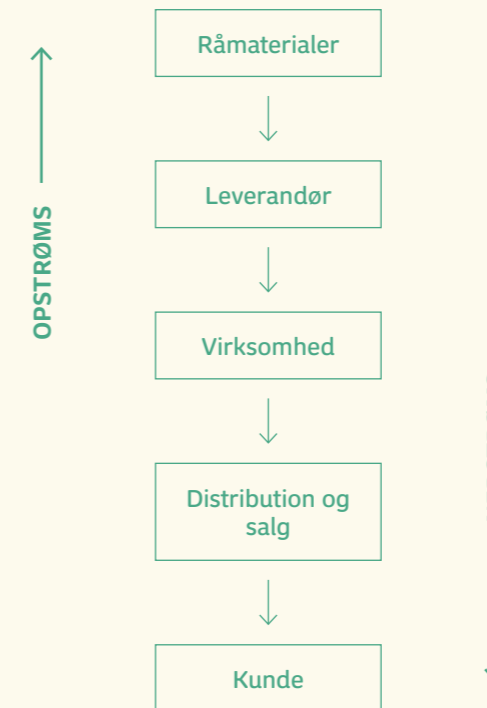
Interessenter

Det er inden for denne værdikæde, at virksomhedens størstedelen af interessenter kan identificeres. I ESRS og VSME betragtes interessenter som relationer, der "kan påvirke eller blive påvirket af virksomheden" (ibid.).

Her defineres to grupper interessenter: berørte interessenter og brugere af bæredygtighedserklæringer (ESG-rapporten).

Leverandørkæden

Virksomhedens leverandørkæde, også kaldt "forsyningskæde", er ligeledes en del af værdikæden. I en meget forenklet udgave ser det ofte ud som i modellen:

I ESRS- og VSME-regi er der fokus på opstrømsdelen af leverandørkæden. Her betragtes en forsyningskæde som "alle aktiviteter eller processer, der udføres af enheder i opstrøms led fra virksomheden, og som leverer produkter eller tjenesteydelser, der anvendes til udvikling og produktion af virksomhedens egne produkter eller tjenesteydelser. Dette omfatter enheder i opstrømsled, som virksomheden har en direkte forbindelse til (ofte omtalt som en førsteledsleverandør), og enheder, som virksomheden har en indirekte forretningsforbindelse med" (ESRS Annex II, s. 31).

Med en forståelse af sine aktiviteter, værdikæde og berørte interessenter kan virksomheden anvende en dobbelt væsentlighedsvurdering (DMA) for at identificere sine væsentligste bæredygtighedsforhold, påvirkninger, risici/trusler og muligheder. Nedenfor inddrages information fra tidligere i denne guide, og rammerne for DMA gennemgås.

VIGTIGE DEFINITIONER

Virksomhedens interessenter (fra ESRS Annex II):

"**Berørte interessenter:** enkeltpersoner eller grupper, hvis interesser påvirkes eller kan blive påvirket – positivt eller negativt – af virksomhedens aktiviteter og dens direkte og indirekte forretningsforbindelser i hele dens værdikæde.

Brugere af bæredygtighedserklæringer: primære brugere af generel regnskabsaflæggelse (eksisterende og potentielle investorer, långivere og andre kreditorer, herunder kapitalforvaltere, kreditinstitutter, forsikringselskaber) samt andre brugere, herunder virksomhedens forretningspartnere, fagforeninger og arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og ikke-statslige organisationer, regeringer, analytikere og akademikere. Nogle, men ikke alle interessenter, kan tilhøre begge grupper."

(Kilde ESRS Annex II s. 29)

B3-B4: Kortlæg virksomhedens biodiversitetspåvirkninger og afhængigheder i forhold til biodiversitets 3 sfærer

Et vigtigt led i arbejdet med ESG-arbejde generelt, og derfor med biodiversitet i en ESG-kontekst, er en kortlægning af virksomhedens aktiviteter, som kan have reelle/faktiske eller potentielle påvirkninger på biodiversitet. Kortlægningen kan også give indsigt i, hvor virksomheden er afhængig af biodiversitet og økosystemtjenester, og hvor der er muligheder for at forbedre præstationen inden for arbejdet med biodiversitet, samt hvad disse påvirkninger (eller indvirkninger), risici og muligheder er. I ESRS og VSME kaldes det "Impacts, Risks and Opportunities" (IRO'er). Påvirkninger kan være både positive og negative. Begge typer skal identificeres og evt. rapporteres.

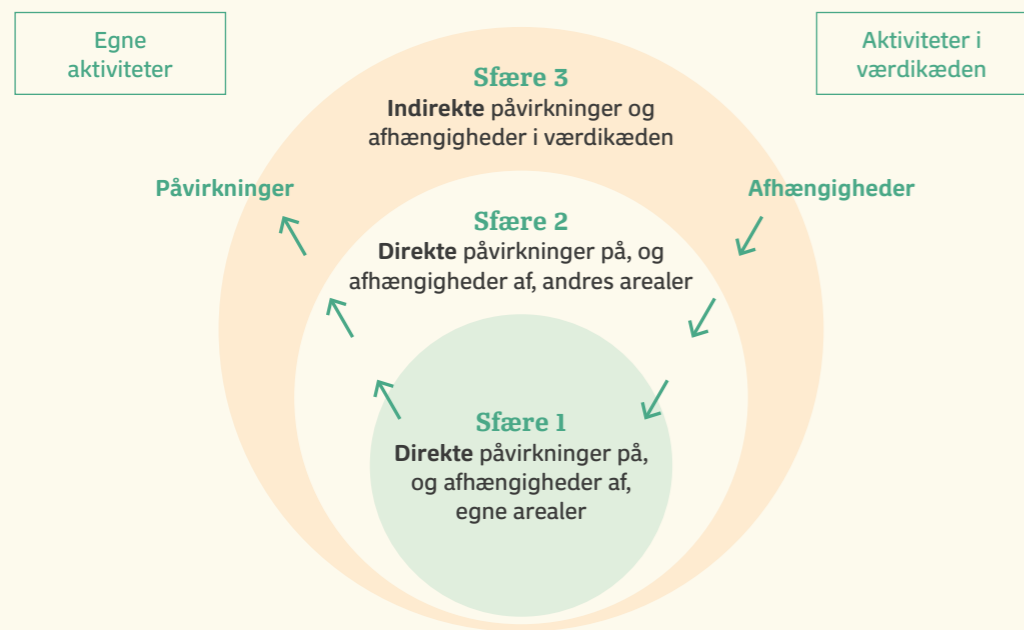
Biodiversitets 3 sfærer (udvidet)

For at gøre kortlægningsarbejdet mere overskueligt kan du som virksomhed systematisere det ud fra tre sfærer:

Sfære 1 Egne aktiviteter direkte påvirkninger og afhængigheder af egne arealer

Sfære 2 Virksomhedens egne aktiviteter, der direkte påvirker områder uden for egne arealer

Sfære 3 Indirekte påvirkninger i, og afhængigheder af, virksomhedens værdikæde

Figuren ovenfor viser en model over virksomhedens direkte og indirekte påvirkninger og afhængigheder i relation til biodiversitets tre sfærer (Lisbjerg, 2026). Påvirkninger har et "inde fra og ud" perspektiv; virksomheders aktiviteter påvirker det eksterne miljø (biodiversitet).

Afhængigheder af biodiversitet har en effekt på virksomheder "udefra og ind"; ændringer i biodiversitetens tilstand kan påvirke de økosystemtjenester, som virksomheder er afhængige af (ibid.). Vi vender tilbage til disse to perspektiver nedenfor i arbejdet med dobbelt væsentlighedsvurdering (DMA).

De fleste danske virksomheder vil have de største påvirkninger og afhængigheder på biodiversiteten i Sfære 3, men det er dog stadig relevant at analysere alle sfærer. Hvis det er første gang, du arbejder med dette, kan du bruge processen som din baseline. Har du allerede tidligere kortlagt virksomhedens biodiversitetspåvirkninger og afhængigheder, kan du bruge dit eksisterende arbejde til at opdatere til de aktuelle forhold.

Tabellen nedenfor viser eksempler på forskellige virksomhedstyper og et udpluk af deres aktiviteter indenfor de tre sfærer (Lisbjerg, 2026). Kig i tabellen og find branchen tættest på din. Brug eksemplerne under de 3 sfærer som inspiration til at identificere og kortlægge din virksomheds aktiviteter, påvirkninger og afhængigheder i forhold til sfærene.

Branche	Sfære 1 <i>Egen matrikel eller forvaltede</i>	Sfære 2 <i>Aktiviteter, udenfor egne arealer</i>	Sfære 3 <i>Værdikæde (opstrøms/ nedstrøms)</i>
Produktionsvirksomheder <i>(fødevarer, tekstil, metal, plast, elektronik)</i>	Materialelagre, affald, kemikalier, støj/lys	Transport, lager, servicearbejde hos kunder	Råvarer, materialer, energi, kemikalier, leverandørkæder, produktets livscyklus
Håndværk & byggeri <i>(tømrer, murer, VVS, entreprenør, anlægsgartner)</i>	Materialelagre, støj/lys, affald, forurening, kemikalier	Jordarbejde, rydning, beplantning, befæstning, spredning af invasive arter	Materialer (træ, beton, stål), kemikalier, udstyr, kunders brug af bygninger, infrastruktur og konstruktioner
Transport & logistik	Terminaler, lagre, havne, parkeringsarealer, lys/støj	Kørsel, sejlads, emissioner, risiko for spredning af arter	Brændstof, køretøjer, fartøjer, emballage, kunders transportkrav
Servicevirksomheder <i>(rengøring, facility management, IT-service, reparation)</i>	Ofte begrænset, evt parkeringsarealer – primært indkøb og kemikalier	Brug af kemikalier hos kunder, affald	Indkøb af produkter, rengøringsmidler, elektronik, leverandørvalg
Handel & detail <i>(butikker, webshops, grossister)</i>	Ofte begrænset, men fx parkeringsarealer, butiksarealer, affald, lys/støj	Levering, lager, distribution	Produkter, råvarer, emballage, leverandørkæder, bortskaftelse
Hospitality & oplevelser <i>(hoteller, restauranter, events, turisme)</i>	Udearealer, affald, vandforbrug Lys/støj	Events/attraktioner i naturen, slid på arealer	Fødevarer, tekstiler, rengøringsmidler, kunders rejser og forbrug
Landbrug, skovbrug, fiskeri	Arealanvendelse, jord, vand, arter, brug af pesticider, økosystemer	Drift på marker, skove, havområder, lækage af næring og pesticider, fysisk forstyrrelse	Foder, gødning, pesticider, maskiner, afsætning af produkter, fangstmetoder
Kontorbaserede brancher <i>(finans, rådgivning, marketing, ejendom)</i>	Begrænset – primært bygninger, parkeringspladser og ude-siddearealer Lys/støj	Transport, kundearbejde	Indkøb (papir, IT, møbler), investeringer, krav til kunder, leverandørvalg

Processen med kortlægning af sfærer understøtter især VSME-standardens miljødimension (Environment) og kan anvendes som dokumentation i virksomhedens ESG-arbejde, herunder identifikation af påvirkninger, risici og muligheder relateret til natur og biodiversitet (Europa-kommissionen, 2025).

Hvis du har brug for yderligere vejledning om kortlægning af sfærerne, kan du læse mere i projektrapporten.

B2: Baseline

En baseline er et vigtigt udgangspunkt for virksomhedens (videre) arbejde med bæredygtighed generelt samt enkelte bæredygtighedsemner, såsom klima, biodiversitet og social ansvarlighed. Første gang man måler og kortlægger virksomhedens situation eller tilstand "her og nu", dannes der et startpunkt, et "nulpunkt" eller en "baseline". Denne baseline anvendes til at udvikle strategier, sætte mål samt sammenligne og vurdere virksomhedens fremtidige præstation i forhold til dens baseline og tidligere rapporteringsperioder.

I Preferred by Natures rapport, Guide til virksomheders arbejde med at fremme biodiversitet, defineres baseline som "referencescenariet for biodiversitet inden for et defineret område på et givet tidspunkt" (Preferred by Nature, 2024).

Rapporten er en god kilde til viden og rammer for virksomhedens praktiske arbejde med biodiversitet. Flere steder peger den på, hvordan forskellige aktiviteter kan rapporteres efter ESRS, dog standarderne inden de foreslåede omnibus-ændringer.

B5-B6: Guide til dobbelt væsentlighedsvurdering (DMA)

I dette afsnit præsenteres først en dobbelt væsentlighedsvurdering som analyseværktøj til vurdering af virksomhedens største, eller væsentligste, påvirkninger, risici og muligheder. Den anvendes i forbindelse med virksomhedens arbejde med bæredygtighed generelt og ofte med ESG-rapportering. I Projektrapporten præsenteres hyppige påvirkninger, risici og muligheder specifikt forbundet med biodiversitet.

Rammerne for dobbelt væsentlighedsvurdering - påvirkninger, risici og muligheder fra et ESG-perspektiv

En dobbelt væsentlighedsvurdering analyserer påvirkninger, risici og muligheder (IRO'er – Impacts, Risks, Opportunities) forbundet til virksomhedens aktiviteter og hvordan de forholder sig til relaterede bæredygtighedsforhold.

OBS! Store EU-virksomheder med ESG-rapporteringspligt skal udføre en DMA i forbindelse med deres rapporteringsarbejde. DMA er frivillig for mindre virksomheder. Alligevel kan det anbefales at lave en DMA, da det giver et velfunderet indblik i virksomhedens aftryk indenfor forskellige bæredygtighedsområder.

VIGTIGE LINKS

Download af Preferred by Natures rapport: [LINK](#)

Påvirkninger og muligheder kan både være positive og/eller negative. Påvirkninger på og af biodiversitet kan også være faktiske – altså noget, der allerede sker i dag – eller potentielle, som først kan vise sig længere ude i fremtiden. Samtidig kan virksomheden være afhængig af biodiversitet på måder, der enten er tydelige i dag eller først kan blive mærkbare, når eller hvis naturens tilstand ændrer sig. På grund af dette skal man, ifølge ESRS, også vurdere IRO'er ud fra tre tidshorisonter: den korte tidsramme (ofte virksomhedens regnskabs- eller rapporteringsår), mellemtidssammenhængen (ofte op til fem år) og den lange tidsramme (mere end fem år). Valg af tidsrammerne skal begrundes i ESG-rapporten.

En DMA analyserer bæredygtighedsforholdene ude fra 2 perspektiver: indvirkningsperspektivet på miljø og mennesker ("I" – påvirkninger fra et "indefra ud" perspektiv), og hvordan de evt. kan påvirke finansielt ("R" og "O" – finansiell væsentlighed fra et "udefra ind" perspektiv). At vi skal forholde os til disse 2 perspektiver, er det "dobbelte" i dobbelt væsentlighedsvurderingen. Hvis en påvirkning, risiko eller mulighed vurderes væsentlig, enten indefra ud, eller udefra ind, eller begge dele, er den væsentlig for virksomheden.

Det er vigtigt at inddrage berørte interessenter (se afsnit B1 ovenfor). Der kan være forhold, som de mener er væsentlige, som ikke har været oplyst i din egen kortlægning. Deres input skal også tages med i din DMA.

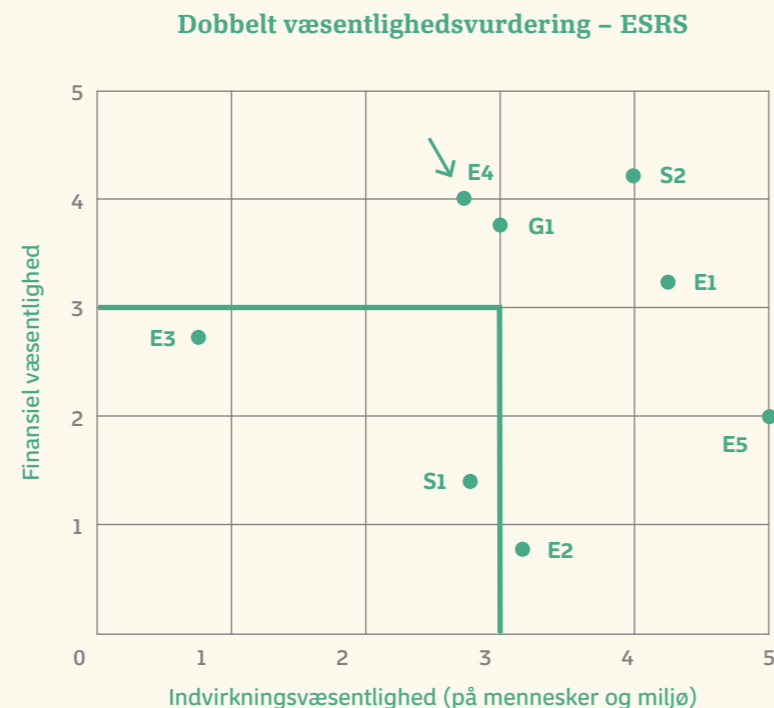
Siden til højre opsummerer DMA'er "trin for trin".

Når du har lavet din DMA, er det godt at vise resultaterne visuelt i en matrix. I eksemplet nedenfor vises resultater for en DMA baseret på et udvalg af de ti emnespecifikke bæredygtighedsfaktorer fra ESRS.

Resultatet fra beregningseksemplet (side 31) findes ved den grønne pil i figuren, som punktet E4 (Biodiversitet). I figuren er væsentlighedstærsklen sat til 3. Alt på 3 eller højere vurderes som væsentligt og skal rapporteres.

Det anbefales også at kigge på forskellige ESG-rapporter udgivet af danske virksomheder. Der er meget inspiration at hente i forhold til, hvordan DMA-resultater kan præsenteres, bl.a. med forklarende tekst, farver og titler på datapunkter.

For virksomheder, som er underlagt rapporteringspligt i CSRD, er det de IRO'er, der vurderes som væsentlige i en DMA, der skal afrapporteres i virk-

Dobbelt væsentlighedsvurdering – Trin for trin

1. Kortlæg virksomhedens aktiviteter og identificer IRO'er

- Hvad er de bæredygtighedsrelaterede påvirkninger, risici og/eller muligheder (**IRO'er**) forbundet til aktiviteterne?
- Inddrag berørte interessenter: er der faktorer, som de mener er væsentlige?

2. Forstå IRO'erne

- **Væsentlighedstype:** Vil der potentielt være **påvirkningsvæsentlighed** (I - indvirkning på miljø og/eller mennesker "indefra ud"), **finansiell væsentlighed** (R og/eller O - "udefra ind") eller begge dele?
- **Status for påvirkningsvæsentlighed:** Har IRO'en en **faktisk** eller **potentiell** påvirkning?
- **Påvirkning:** Er påvirkningen **positiv** eller **negativ**? En finansiell **mulighed** eller **risiko**?
- **Værdikæde:** Vedrører IRO'erne **virksomhedens egen aktiviteter** eller aktiviteter **upstream** eller **downstream** i værdikæden?
- **Tidshorison:** Opstår IRO'erne i **kort, mellem** eller **lang tidshorison**?

3. IRO risikoanalyse

IRO'erne vurderes udefra følgende karakteristika:

- Skala - Hvor slemt er det?
- Omfang - Hvor udbredt er det?
- Uoprettelighed - Kan det negative udbedres, og hvor nemt?
- Sandsynlighed - Hvad er chance for, at det sker?

For indvirkninger (IRO - påvirkninger på mennesker og miljø) vurderes a, b, c og d. Vurdering af finansiell væsentlighed (IRO) inkluderer kun b og d. Tildel hver relevant karakteristika en værdi, f.eks. fra 1-5. Find gennemsnitstal for hver IRO.

Vurder hver IRO fra et indefra ud perspektiv (indvirkning på mennesker og natur) **OG** et udefra ind perspektiv (finansiell).

Beregningseksempel: En faktisk langtidspåvirkning med potentielle finansielle konsekvenser

- Vi vurderer IRO 1 sådan fra et indefra ud perspektiv: Skala 5, Omfang 2, Uoprettelighed 1. Dette har en potentiell finansiell konsekvens (udefra ind), som vurderes: Omfang 3 og Sandsynlighed 5
- Læg tallene sammen: $5+2+1=8$ og $3+5=8$
- Divider total med antal karakteristika. Dette giver gennemsnittet: $8/3=2,7$ og $8/2=4$

4. Mål IRO'erne oppe mod hinanden

Sammenlign alle IRO'er og deres gennemsnitsværdier. Sæt en tærskel – over denne tærskel, vurderer vi en IRO og det tilhørende bæredygtighedsforhold som væsentlige!

5. Præsenter resultaterne (og vurderingsmetoderne)

Vis bæredygtighedsforholdene, i tekst og gerne grafisk, og highlight de væsentlige forhold, f.eks. i en graf med påvirkninger på miljø og mennesker/samfund på én akse, og finansielle på virkninger på det andet. Se et eksempel på side 30.

somhedens ESG-rapport. De bestemte datapunkter er defineret i ESRS'erne. Hvis en virksomhed vælger frivillig rapportering, kan væsentlige forhold rapporteres som supplement til de datapunkter, som findes i VSME.

For en dybere gennemgang af DMA, læs kapitlet i projektrapporten.

B7: Hvor batter det mest

Ifølge IPBES skyldes tab af biodiversitet fem overordnede, direkte drivkræfter (IPBES, 2024). Det skønnes, at disse har stået for mere end 90 % af naturtabet i løbet af de seneste 50 år. De fem drivkræfter er:

- **Ændret arealanvendelse og udnyttelse af havområder**, herunder skovrydning, urbanisering og intensivt land- og skovbrug.
- **Vores direkte efterstræbelse efter forskellige vilde arter**, f.eks. fiskebestande eller bestemte træer til tømmerproduktion.
- **Klimaforandringer**, som påvirker økosystemers stabilitet og arters udbredelse.
- **Forurening** med miljøfremmede stoffer, herunder næringsstoffer og giftstoffer.
- **Invasive arter**, der fortrænger hjemmehørende arter og ændrer økologiske balancer.

Når indsatser og biodiversitetstiltag skal vurderes og prioriteres ses der på hvilke, der har den mest positive effekt i forhold til de allokerede ressourcer til arbejdet. Det er derfor vigtigt at vide, hvilke af de fem drivkræfter vores aktiviteter påvirker, og hvor stor påvirkningen er, for at kunne vurdere hvilke indsatser vil have mest gavnlig effekt og hvor.

De fleste biodiversitetspåvirkninger for virksomheder sker i værdikæden via leverandører af både råmaterialer og færdige produkter (Sfære 3). Derfor er ansvarligt indkøb ofte det vigtigste – og mest håndterbare – indsatsområde for mindre virksomheder. Ved at indarbejde biodiversitetskriterier i indkøb kan virksomheder sikre, at deres forsyningskæde tager hensyn til biodiversitet og økosystemer. Den specifikke indsats afhænger af de bestemte materialer eller produkter, og de drivkræfter af biodiversitetstab de understøtter.

Det kan f.eks. være at:

- Undgå materialer og produkter, som øver særligt pres på biodiversitet.
- Vælge materialer og produkter med certificeringer som inkluderer biodiversitet i deres kriterier.
- Samarbejde med leverandører med fokus på biodiversitet i deres arealanvendelse.
- Støtte lokale, mindre-intensive økologiske producenter, som fremmer biodiversitet i dyrkning og produktionen.
- fremme cirkulære løsninger og materialer.

Se projektrapporten for en gennemgang af konkrete tiltag som din virksomhed kan lave inden for biodiversitets tre sfærer.

VIGTIGE LINKS

Science Based Targets for Nature (SBNT) har udgivet en liste over råvarer med særlig høje påvirkningsgrade (High Impact Commodities List – HICL). Disse råvarer har høj risiko for at påvirke biodiversitet på land og i vand, og listen identificerer de drivkræfter af biodiversitetstab, samt andre påvirkninger, forbundet med hver råvare.

Listen kan downloades her under Step 1a, Task 3: [LINK](#)

C: Mål og strategi

C3: Guide til at udvikle mål og strategi

Mål gør det muligt at følge din virksomheds arbejde, evaluere resultater, justere indsatsen og prioritere ressourcer for at nå succes med bæredygtighedsarbejdet. Målene i forbindelse med ESG-arbejdet og biodiversitet fastsættes på basis af virksomhedens DMA, for at fremme de positive påvirkninger og minimere negative IRO'er. En strategi lægges derefter for at opnå målene.

En meget anvendt ramme for målsætning hedder SMART-modellen (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, 2024). Et **SMART** mål er: specifikt, målbart, accepteret, realistisk og tidsbestemt.

Strategien, som lægges for at opnå et mål, danner rammen for det praktiske arbejde. Virksomheden skal:

- Udvikle en handlingsplan, etablere ansvarsområder og uddelegere arbejdsopgaver.
- Fastsætte en plan for monitoring, evaluering og justering af arbejdet.
- Etablere nye mål baseret på de opnåede mål og en opdateret kortlægning og vurdering (DMA).

Denne proces gentages løbende i virksomheden, som arbejdet udføres og målene opnås. Afsnit C5 nedenfor vejleder i hvordan du kan udarbejde en handlingsplan/arbejdsplan.

C4: Guide til hvordan man prioriterer sine indsatser

Det kan være svært at vide, hvordan man skal prioritere biodiversitetssindsatser. Målet er at investere ressourcer, der hvor det gavner mest.

Afbødningshierarkiet (figuren til højre) udpege fire prioriterede indsatstyper, som anvendes for at minimere, og helst undgå, negative påvirkninger, som biodiversitetstab (Preferred by Nature, 2024).

Vi har vendt Preferred by Natures model på hovedet for at fremhæve, at "undgå" biodiversitetstab har højeste prioritet, har største indvirkning og kræver færrest ressourcer at udføre. Som vi bevæger os ned i modellen til "Minimer" og videre til "Genopret", kræver indsatserne flere ressourcer, og det bliver sværere at opnå positive resultater (Ibid.). Det ultimative mål, som kræver flest ressourcer, bredt samarbejde og politisk opbakning, er systemændring, både inden for og uden for virksomhedens værdikæde. Dette kræver en "transformation" af infrastruktur, teknologi, politiske rammer og sociale værdier, så beskyttelsen af eksisterende biodiversitet, og genoprettelsen af det tabte, bliver normen (Ibid.).

VIGTIGE DEFINITIONER

SMART mål:

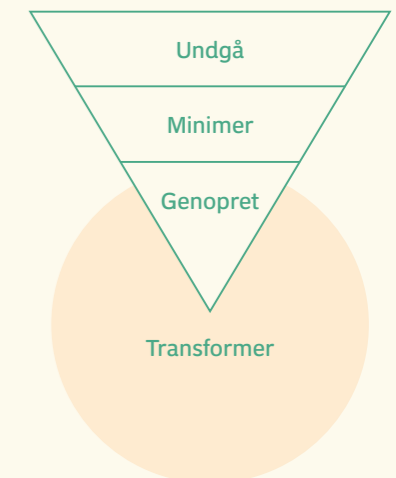
Specifikt: Hvad skal vi gøre? Hvad skal vi opnå?

Målbart: Hvad er vores KPI'er (Key Performance Indicators)? Hvordan måler vi hvor langt vi er nået?

Accepteret (og ambitiøst): Alle, som skal bidrage til arbejdet skal bakke op om målet (og målet skal være ambitiøst – der skal være en vis udfordring).

Realistisk: Er det overhovedet muligt at nå målet?

Tidsafgrænset: Der skal være en tidsfrist for at udføre arbejdet og nå i mål.

I virkeligheden vil en kombineret indsats, indenfor alle tre sfærer, gavne mange virksomheder, da det giver plads til små og større tiltag, inddrager flere medarbejdere og interessenter og giver større chancer for nå i mål med arbejdet.

C5: Guide til udarbejdelse af handlingsplan/arbejdsplan samt uddelegering af ressourcer

Én ting er at formulere mål og strategier, en anden er at omsætte dem til praksis og konkrete handlinger. Her kan vi bl.a. hente råd og værktøjer i projektledelsesverdenen. Alt efter indsatsens eller projektets omfang og kompleksitet vil forskellige værktøjer være at anbefale.

To værktøjer vi finder god anvendelse af, er Project Canvas og GANTT-kortet.

VIGTIGE LINKS

Project Canvas: [LINK](#)
GANTT-kortet: [LINK](#)

Project Canvas giver det store overblik og er et fint værktøj til at kommunikere om projektet. GANTT-kortet giver også overblik og giver mulighed for detaljeret at registrere og følge ansvars- og ressourcefordeling, handlinger og deres indbyrdes afhængigheder, mm. De to værktøjer supplerer fint hinanden.

D: Monitoring, evaluering og opfølgning

D3 Guide til at skabe en procedure for monitoring og opfølgning

Monitoring er en dobbeltsidet opgave. Det er vigtigt at monitorere virksomhedens aktiviteter og IRO'er, for at følge ændringer i indvirkningen på biodiversitet:

- Har vores aktiviteter ændret sig?
- Har vores påvirkning og afhængighed af biodiversitet ændret sig?
- Har vi brug for nye indsatser eller at ændre på vores eksisterende indsatser?

Det er også vigtigt at monitorere udviklingen i forbindelse med det strukturerede arbejde med biodiversitet:

- Følger vi vores politikker?
- Har vi de nødvendige ressourcer?
- Når vi vores mål?
- Har noget ændret sig siden sidst?
- Hvad skal vi gøre?

For begge opgaver er der brug for et system, eller en ramme, for at monitorere udvikling, justere hvor nødvendigt og følge op på de nye (eller justerede) tiltag. En fast procedure kan anvendes, fastlagt i et dokument, så rammen er tilgængelig for relevante medarbejdere. Proceduren kan f.eks. indeholde følgende emner:

- Hvad skal monitoreres?
(Hvilke aktiviteter, indsatser eller områder?)
- Hvordan skal det tjekkes?
(Er der en bestemt metode eller værktøj? Hvordan skal det måles eller vurderes?)

- Hvor ofte skal det tjekkes?
(Hver dag? Uge? Måned? År? Andet? Hvad giver mening under omstændighederne?)
- Hvem er ansvarlig for at monitorere? Hvem er ansvarlig for justeringen og opfølgningen?
- Hvilke ressourcer skal allokeres?
- Hvad er status på arbejdet? Næste skridt?

E: Rapportering og kommunikation

E4: Guide til at etablere rammer for kommunikation og rapportering: fokus på VSME

Store europæiske virksomheder (over 1000 ansatte og 450 millioner EUR i nettoomsætning) er forpligtede til at rapportere om ESG (Erhvervsstyrelsen, 2026)². Derimod er ESG-rapportering en frivillig opgave for mindre virksomheder og SMV'er. Kravene til den frivillige ESG-rapportering er meget overskuelige i forhold til rapporteringskravene til større virksomheder under ESRS. Vi gennemgår kort kravene her.

VSME-standarden er udviklet til at danne en simpel ramme for SMV'ers ESG-rapportering, og for at begrænse ESG-datamængden, som større virksomheder kan kræve af de mindre i deres værdikæder.

VSME er udgivet på alle EU-medlemslandenes sprog. Hvis en virksomhed vælger at rapportere efter VSME, skal den følge rammerne og inkludere alle "skal"-punkter, dvs. informationen hvor der står, at virksomheden skal præsentere bestemt data eller information (Europa-kommissionen, 2025). En SMV må godt vælge at rapportere under den mere omfattende ESRS, men dette kræver flere ressourcer og større arbejdsindsats, som kan være udfordrende for mindre virksomheder. ESRS kan alligevel anvendes som støtte eller til en lidt udvidet rapportering, især i forbindelse med DMA, som tidligere nævnt.

VSME er delt op i 2 dele: Basismodulet (Basic Module) og Udvidet Modul (Comprehensive Module). Virksomheden vælger om den vil rapportere under Basismodulet alene, eller både Basismodulet og Udvidet Modul.

I Basismodulet er det muligt at rapportere om biodiversitet-relaterede emner flere steder: B1 (Grundlag for udarbejdelse), B2 (Indsatser, politikker og fremtidige initiativer for omstilling til en mere bæredygtig økonomi) og B5 (Biodiversitet). I Udvidet Modul, under C2, er der mulighed

VIGTIGE DEFINITIONER OG LINKS

Klik her for VSME på dansk: [LINK](#)

B5 – Biodiversitet (VSME)

33. Virksomheden skal oplyse antallet og arealet (i hektar eller m²) af steder, som den ejer, har lejet eller forvalter i eller nær et biodiversitetsfølsomt område.

34. Virksomheden kan fremlægge parametre vedrørende arealanvendelse (i hektar eller m²):
a) samlet arealforbrug
b) samlet befæstet område
c) samlet naturorienteret område på stedet og
d) samlet naturorienteret område uden for stedet.

² EU's Omnibus-pakke blev vedtaget sidst i 2025, som forsøger at forenkle den omfattende ESG-lovgivning – herunder CSRD og ESRS. Her blev grænsen for rapporteringspligt hævet fra 500 ansatte til 1000 og forventes gældende for regnskabsår 2027. Virksomheder som har rapporteret i "Bølge 1" skal fortsætte med at rapportere, dog med færre krav, som defineret i vedtaget Omnibus (Erhvervsstyrelsen, 2026).

for at uddybe emner nævnt under B2 i Basismodulet (Indsatser, politikker og initiativer for omstilling til en mere bæredygtig økonomi), med en beskrivelse af disse indsatser, politikker og initiativer, bl.a. indenfor biodiversitet (Europa-kommissionen, 2025). Tabellen nedenfor forklarer hvilke data der skal, eller kan, indsamles for hvert oplysningspunkt vedr. biodiversitet.

Basismodul	Hvad skal rapporteres?	Skal rapporteres?	Hvordan kan det præsenteres?
B1	En kort beskrivelse af virksomhedens bæredygtigheds certificeringer eller mærker (VSME Bilag I punkt 25)	Skal, hvis relevant	Kan præsenteres i tabelform med følgende information hvor relevant: navnet på mærket, udstederen, dato/gyldigheden og evt. vurderingsscore (VSME Bilag II punkt 13)
B2	Indsatser, politikker og fremtidige initiativer for omstilling til en mere bæredygtig økonomi (VSME Bilag I punkt 26-28)	Skal, hvis relevant - i forhold til ét eller flere bæredygtighedsemner nævnt under B2 i VSME	Hvis allerede på plads eller planlagt, kan beskrives for hvert emne med følgende information: <ul style="list-style-type: none"> • Er der allerede indsats/politik eller fremtidige initiativer indenfor emnet? (ja/nej) • Er politikken eller initiativet offentliggjort? (ja/nej) • Indeholder indsatsen, politikken eller initiativet målsætninger? (ja/nej) (VSME Bilag II punkt 14)
B5	Antallet og arealet af steder, som virksomheden ejer, lejer eller forvalter, som befinder sig i eller nær et biodiversitetsfølsomt område Se Spørgeramme 4 for links til online kort over biodiversitetsfølsomme områder (VSME Bilag I punkt 33)	Skal, hvis relevant - dvs. skal hvis virksomheden ejer, lejer eller forvalter steder i eller nær mindst ét biodiversitetsfølsomt område	Kan præsenteres i tabelform: Lokation, arealet i hektar eller m2, "er det i eller i nærheden af et biodiversitetsfølsomt område?" (ja/nej) samt navnet på det biodiversitetsfølsomt område (VSME Bilag II punkt 70-73)
B5	Beskrivelsen af arealforbruget Se Spørgeramme 4 definitioner, som kan hjælpe med at beskrive arealforbruget (VSME Bilag I punkt 34)	Kan, hvis virksomheden vil	Arealforbruget kan præsenteres i en tabel efter typen og i hektar eller m2: samlet befæstet område, samlet naturorienteret område på stedet, samlet naturorienteret område uden for stedet, samlet arealforbrug (VSME Bilag II punkt 74-76)
Udvidet modul	Hvad skal rapporteres?	Skal rapporteres?	Hvordan kan det præsenteres?
C2	Beskrivelse af indsatser, politikker og fremtidige initiativer for omstilling til en mere bæredygtig økonomi (VSME Bilag I punkt 48-49)	Skal, hvis relevant OBS! Er relevant hvis rapporteret under B2)	I tabelform kan virksomheden: beskrive indsatsen/politikken/initiativet og relevante leverandører eller kunder, evt. relaterede målsætninger, samt det højeste ledelsesniveau blandt de ansatte, der er ansvarligt for implementeringen, hvis udpeget (VSME Bilag II punkt 149)

Erhvervsstyrelsen har udgivet en **skabelon til ESG-rapportering**, baseret på VSME. Skabelonen er i PowerPoint format, er velstruktureret og indeholder omfattende vejledning og links til relevante guides og viden. Den er et fremragende udgangspunkt for de fleste SMV'er, som vil rapportere om ESG eller samle data til levering i værdikæden. Den kan nemt redigeres og tilpasses med billeder og tekst, afhængigt af virksomhedens ønsker og ambitionsniveau.

For alle virksomheder – også små og mellemstore – handler det yderligere arbejde med biodiversitet om at forstå, hvordan deres drift, produkter og forsyningskæder både afhænger af og påvirker biodiversiteten. Det kræver pålidelige data og systematiske vurderinger, som kan synliggøre, hvor virksomhedens aktiviteter interagerer med biodiversitet, og dermed danne grundlag for at sætte mål og justere strategier. Det er dog ikke nødvendigt for SMV'er at anvende alle tilgængelige værktøjer. Det handler i stedet om at vælge de metoder, der passer bedst til virksomhedens størrelse, ressourcer og branche.

Som nævnt ovenfor, kan en **dobbelt væsentlighedsvurdering** (DMA – Double Materiality Assessment) hjælpe virksomheden med at identificere væsentlige risici, muligheder samt påvirkninger og afhængigheder - og virksomheden kan prioritere anvendelsen af forskellige værktøj og indsatser baseret på disse væsentlige forhold. DMA er obligatorisk for virksomheder med rapporteringspligt under CSRD, men er et godt værktøj for alle virksomheder. Når en virksomhed forstår sine væsentligste bæredygtighedsforhold, er det nemmere at sætte realistiske mål, lægge strategier og planlægge indsatser, for at kunne minimere negative påvirkninger, fremme de positive, udnytte muligheder og håndtere evt. risici, hvor det batter mest.

E5: Guide til hvordan man laver en kommunikationsplan

Formålet med en kommunikationsplan er kort og godt at skabe overblik over, hvad der skal kommunikeres til hvem, hvordan, hvornår og hvorfor og hvem der er ansvarlig for kommunikationsaktiviteten. Planen er dermed også et redskab til at sikre fælles fodslag mellem parterne involveret i kommunikationen.

Den eksakte udformning og detaljeringsgrad af kommunikationsplanen kan variere alt efter behov og præferencer. Med inspiration fra CFSA (Center for Frivilligt Socialt Arbejde), kan de følgende trin sættes i en tabel: Målgruppe, Budskab, Kanaler og tidspunkter, Ansvar og Justering (Borger, 2026).

Målgruppe	Budskab	Kanaler og tidspunkter	Ansvar	Justering

VIGTIGE DEFINITIONER OG LINKS

Skabelonen til ESG-rapportering kan downloades gratis i seneste udgave på både dansk og engelsk: [LINK](#)

Ligger virksomhedens steder i eller nær disse steder? Her er tre links til anerkendte, online tjenester, som identificerer biodiversitetsfølsomme steder, både i Danmark og internationalt:

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø kort over Natura 2000 områder: [LINK](#)

Interaktivt kort over Key Biodiversity Areas (KBA): [LINK](#)

Kort over UNESCOs World Heritage Sites: [LINK](#)

Nær definition: stedet overlapper delvist med, eller ligger lige op til det biodiversitetsfølsomme område.

For information om de nuværende forslag til ændringer til ESRS, henviser vi til bl.a. EFRAGs side med omfattende information. Her kan du få vejledning til udvidet arbejde med ESG-rapportering, DMA og andre relevante emner, bl.a. ESRS E4 Biodiversitet: [LINK](#)

På deres hjemmeside vejleder CFSA i hvordan du kan svare på følgende spørgsmål ifm. udvikling af en kommunikationsplan:

- 1 Hvem vil vi gerne nå? (*målgrupper*)

- 2 Hvad vil vi fortælle dem? (*budskaber*)

- 3 Hvordan og hvornår vil vi sige det? (*kanaler og tidspunkter*)

- 4 Hvem gør hvad? (*ansvar*)

- 5 Hvordan følger vi op? (*justering*)

E7: Guide til hvordan man sikrer sin kommunikation ift. miljø og etiske påstande – undgå greenwashing

Når en virksomhed overdriver de miljømæssige eller etiske aspekter af sit produkt eller sig selv, hedder det “greenwashing”, og det er ulovligt. Forbrugerombudsmanden har udarbejdet en guide, der hjælper virksomheder til at overholde markedsføringsloven, når det gælder miljømæssige og etiske påstande: Vejledning om brug af miljømæssige og etiske påstande m.v. (2014, 2017). I 2024 opdaterede Forbrugerombudsmanden en tidligere “kvikguide” til virksomheder, og udgav Virksomheders miljømarkedsføring - Forbrugerombudsmandens anbefalinger, som indeholder omfattende rammer og eksempler på, hvad virksomheder må og ikke må, når de fortæller om deres arbejde med bæredygtighed. **Loven og rammerne gælder også for ESG-rapportering.** Det er klart, at en virksomhed ikke må sige noget, som ikke er sandt. Men den må heller ikke sige noget, som ikke kan dokumenteres.

I ESG-lovgivning (ESRS Tillæg B og VSME Punkt 9) stilles der krav til, at informationen i ESG-rapportering skal have følgende karakteristika:

- **Relevans** – indholdet skal være relevant ift. virksomhedens aktiviteter og resultater.
- **Troværdig repræsentation** – rapporteringen skal præsentere virksomhedens forhold på en troværdig måde.
- **Sammenlignelighed** – information skal præsenteres på en måde (data-enheder, struktur, beregningsmetoder osv.) så den kan sammenlignes med lignende information fra tidligere år eller andre virksomheder.
- **Verificerbarhed** – informationen skal kunne dokumenteres, valideres eller bevises som sandhed.
- **Forståelighed** – informationen skal præsenteres på en måde, så en gennemsnitlig læser og virksomhedens interessenter kan forstå det.

Disse karakteristika læner sig godt op ad Forbrugerombudsmandens anbefalinger og hjælper til at sikre, at virksomheder beviser sandheden i deres data, påstand og rapportering.

Mange virksomheder er bange for at sige noget forkert, eller nærmere på den forkerte måde.

De er så bange for *greenwashing*, at de tier stille i stedet. Det hedder “*green hushing*”. Det er alligevel vigtigt at rapportere og dele de gode historier og den gode præstation, men rapporteringen skal vise det gode og det dårlige; det positive og det negative. En ESG-rapport skal afspejle virksomhedens virkelighed. Det er derfor vigtigt, når virksomheden rapporterer, at den forholder sig til fakta, konkrete datapunkter, eksisterende politikker, strategier og mål. Virksomheden skal kun fremlægge opmålt, nedskrevet, dokumenteret, verificerbar information og anvende de kendte og anvendte måleenheder, faglig terminologi, og beregningsmetoder. Hvis du er i tvivl, tilbyder Forbrugerombudsmanden en tjeneste hvor man kan få en slags “forhåndsgodkendelse” på en tekst, reklame eller udtalelse som tænkes udgivet offentligt.

Kort og godt: Afspejl virksomhedens situation og udvikling, som den er, uden at sige mere; uden at bruge brede eller vage kvalitative udtryk som “bæredygtige”, “klimavenlig” eller “godt for miljøet”. Disse påstande er utrolig svære at bevise. Husk de fem karakteristika i ESG-lovgivningen og kig på Forbrugerombudsmandens vejledninger og anbefalinger. Så kan du udgive en ESG-rapport og fortælle om virksomhedens arbejde med bæredygtighed og biodiversitet med god samvittighed.

Referencer

Borger, S. (2026). Sådan laver I en kommunikationsplan – og derfor er det en god idé. Hentet fra CFSA Værktøjer og øvelser: frivillighed.dk/analyser/artikler/saadan-laver-i-en-kommunikationsplan-og-derfor-er-det-en-god-ide

Center for Frivilligt Socialt Arbejde. (2020). At lede en sag. Center for Frivilligt Socialt Arbejde. Hentet fra: frivillighed.dk/files/media/document/At%20lede%20en%20sag.%20Grundbog%20for%20bestyrelsesmedlemmer%20i%20frivillige%20organisationer.pdf

EFRAG. (2024). VSME (Voluntary Sustainability Reporting Standard for non-listed SME's). EFRAG.

EFRAG. (2025). Annex II: Aggregated Acronyms and Glossary og Terms - Draft Simplified ESRS. EFRAG.

EFRAG. (2025). ESRS 1 General Requirements (Draft). EFRAG.

Erhvervsstyrelsen. (2026). Omnibus - forenkling af bæredygtighedsregulering. Hentet fra Erhvervsstyrelsen Ansvarsområder: erhvervsstyrelsen.dk/omnibus-forenkling-af-baeredygtighedsregulering

Europa-kommissionen. (2025). KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2025/1710 (VSME). Den Europæiske Unions Tidende. Hentet fra: eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202501710

IPBES. (2024). Thematic Assessment Report on the Underlying Causes of Biodiversity Loss and the Determinants of Transformative Change. Hentet fra: zenodo.org/records/17099472

Lisbjerg, D. (2026). Biodiversitets tre sfærer (model). BioCircular.

Lisbjerg, D. (2026). Tabel: Brancher og biodiversitets tre sfærer.

Preferred by Nature. (2024). Guide til virksomheders arbejde med at fremme biodiversitet. Biodiversitetspartnerskabet.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. (2024). SMART-modellen: Tydelige mål for alle. Hentet fra EMU Redskab: emu.dk/grundskole/ledelse/strategisk-ledelse/smart-modellen-tydelige-maal-alle

United Nations. (1992). United Nations Convention on Biological Diversity. Rio de Janeiro: United Nations.

Wulff, M. (2017). Strategi og frivilligt engagement - bestyrelsens drejebog til forenings-udvikling. Ingerfair.

Kontakt os for mere information om projektet,
eller for en snak om at samarbejde med EK.

Bryan Traum, Lektor brya@ek.dk

Malene Holm Sørensen, Lektor mahs@ek.dk

Lea Pedersen, Lektor lpd@ek.dk

